

Mauks Kornélia

LEVENTE VITÉZ

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy király. Ez a király így szólt egyszer egy ifjú vitézhez:

– Kedves fiam, Levente! Te a vitézek között a legbátrabb vagy, okos is vagy, azért rád bízom a világon a legnehezebb dolgot. Országom közepén van egy szép völgy nagy erdős hegyek között. Gyönyörű az a vidék, de semmi hasznát nem vehetem, mert ott valami láthatatlan ellenség uralkodik. Hiába küldök oda vitézeket, katonákat, építőket, hogy ott várost építsenek, nem jön vissza soha egyik sem. Nem tudom, ki pusztítja el őket a föld színéről. Azért, fiam, ha kedved van, menj oda. Adok neked aranyat, ezüstöt, mindent, amire gondolod, hogy szükséged lehet. Tudd ki: mi baj van ott, és ha lehet, győzd le azt a láthatatlan ellenséget.

– Szívesen, uram királyom – szólt az ifjú vitéz –, még ma elindulok.

Fel is készült rögtön. Hű öreg szolgája eleget morgott, hogy ugyan minek az a nagy sietség. Tudja, hogy ott vesznek ők is, mint annyi sok más.

De Leventét nem lehetett sem szép szóval, sem dörmögéssel visszatartani. Vígán vágatott ki a várból hófehér paripáján, hű öreg szolgája pedig utána. Haragudott, de le nem maradt volna urától a világ minden kincséért sem.

Egy-két nap múlva aztán odaértek szép vidékre, ahol a legszebb erdők, hegyek, völgyek váltakoztak, de milyen állapotban! A szép sík mezőkön famagasságra nőtt a dudva, az erdők fái a felhőkbe nyúltak, út sehol, emberi lábnak nyoma sincs.

Hű öreg szolgája itt újra kezdte a régi nótát:

– Uram, menjünk vissza!

– Jöjj csak, öregem, keressünk itt ezen a tájon egy szép helyet, ahol várat építhessünk.

Találtak is egy gyönyörű helyet a völgy másik végén.

Visszalovagoltak azután a legközelebbi városba. Jó pénzért fogadott Levente építőket, akik a várat fölépítik.

Hozzá is fogtak nagy erővel. Egész nap szólt a zene, mindenki szívesen dolgozott, úgyhogy estefelé majdnem készen lett a vár egyik oldala. Éjjelre sátrakba tértek a munkások. Hideg sűrű köd borította a vidéket. Milyen nagy volt azonban reggel az ijedelmük, mikor látták, hogy a vár ledűlt, kő kövön nem maradt.

Bús volt Levente nagyon, de nem csüggedett. Hozzáfogtak újra az építéshez.

Éjjel ismét oly sűrű köd ereszkedett a vidékre, hogy semmit se láttak. Reggel a vár ismét romokban volt.

Az építők megharagudtak, hazamentek. Levente egyedül maradt hű öreg szolgájával.

– Hát mi hazamegyünk-e már egyszer? – kérde az öreg.

– Nem, nem! – felelte Levente. – Jöjj velem, elmegyünk a köd tündéréhez, megkérdezzük őt, ki döntötte le a váramat.

Mentek aztán hegyeken, völgyeken keresztül. Olyan hideg, zord volt a vidék. A köd mindent sűrű fátylakkal borított be, még a napsugár se törhetett át rajtuk.

Megpillantotta végre a köd tündérének sátorábrát. Ott volt a hazája, ott lakott szolgálóleányaival együtt. Nagy barna leplek függtek alá a felhőtől a földig.

Meg is állította Levente a paripáját és így szólt esdeklő hangon:

– Köd tündére! Kérlek, bontsd szét sátorod függönyét és beszélj velem.

Lassanként szétnyílt a sátorfüggöny és kilátszott egy szép női arc. Szép volt a köd tündére, de hideg volt a tekintete, mint a jég.

A hangja is hideg volt:

– Hát mit akarsz velem, ember fia?

– Köd tündére! Te ott tanyáztál sziklaváram körül, mondd meg nekem, ki döntötte le éjjelenként sziklaváramat? Ha megmondod, holtig háládatos leszek érte.

– Hozzám háládatos még nem volt senki, engem nem szeret senki. Nekem minden ember ellenségem. Ha a vetések elromlanak: ennek a köd az oka. Ha a vizek megáradnak, ennek is a köd az oka. Ha a vándor eltéveszti útját, a köd az oka. Mindig és mindenütt szidnak. Te sem vagy jobb a többinél, hiszen te is csak ember vagy. Menj vissza úgy, ahogy idejöttél, tőlem ugyan nem tudsz meg semmit.

Ezzel összehúzta sátora függönyét és többé egy szót sem szólt.

Szomorúan lovagolt ki Levente a köd birodalmából. Tűnődött magában, hogy mit tegyen már most.

– A sötét éjszakának is kell tudni, ki dönti le a sziklaváramat – gondolta –, elmegyek hát a tündéréhez és megkérdem tőle.

El is indult újra. Vágtatott hegyeken, völgyeken keresztül. Mikor közel ért az éjszaka birodalmához, sötétedni kezdett. Olyan félelmetesen meredtek a fák az égnek. Madár nem énekelt a fákon, bogár nem zümmögött a levegőben. Egyre sötétebb lett, utoljára már azt sem tudta, merre menjen.

Egyszer aztán egy nagy erős szél majd' ledöntötte a lováról. Egy barlangból dühös rikácsoló hang kiáltott rá:

– Mit leselkedel utánam, ember fia?

– Én nem leskelődöm – mondta Levente – hiszen olyan sötét van, hogy semmit sem láthatok.

– No, hát láss! – ordította az éjszaka tündére.

Vakító villám világította meg a tájat. A villám fényénél megláthatta a borzalom völgyét, a rémséges barlangot, melynek szájánál kígyók és undok békák csúszkáltak.

– Hát mondd meg már egyszer, mit akarsz?

– Kérlek, mondd meg nekem, ki dönti le váramat? Neked tudnod kell.

– Hohó, Levente – vihogott az éjszaka tündére. – Tudd meg, hogy bárki dönti le a sziklaváradat, az az én segítségével történik. Menj innen, amíg jó dolgod van.

A villám rögtön kialudt. Hogyan botorkált ki a sötétből Levente, azt bizony ő maga sem tudta. Kétségbe volt esve, szívéből kialudt minden remény. Mit kezdjen már most, töprenkedett búslakodva.

Ekkor egyszerre a hegyek tetején megjelent a Nap leánya, a Hajnal, az a szép kedves Hajnal, akinek a tekintete édes, mosolya virágfakadás, könnye a harmat, ruházata bíbor, hangja pedig a fülemilék éneke.

– Te jó tanács nélkül vagy. Miért nem fordulsz hozzám? – így szólította meg Leventét.

– Nem tudtam – szólt az elámult vitéz –, hogy te segíthetsz rajtam.

– Dehogynem! Sokszor elúzódom én a rosszat csupán megjelenéssel. Van itt ezen a vidéken egy gonosz tündér: a baglyok királynéja. Itt lakik ezen a szép Isten adta tájon, egy magas hegyormon épült várban. A vár égő lángsövénnyel van körülkerítve. Oda semmiféle katonaság be nem törhet. Ő maga a vár tornyából rögtön meglátja, ha idegen jön erre a tájra. Várába becsalja szép szóval őket. Ha a jövevény három napot és három éjet tölt várában, annyira hatalmába esik, hogy varázsvesszejével megütve őket, rögtön nyírfavesszővé változnak át. Ekkor társaival leviszik egy sziklabarlangba. Ezekre megy már azoknak a száma, akiket így elpusztított. Ha tanácsomat követed híven: annak sok szerencsétlen embernek mind visszaadhatod az életét, akik a barlangban alusszák álmukat. Mikor az est leszáll, ez a gonosz tündér megüti társait varázsvesszejével, mire azok rögtön baglyokká változnak. Ő, mint királyné, vezeti őket rombolásról rombolásra. Azért, míg őket meg nem töröd, ne is álmodj várépítésről. Nyugodtan várd be az estét. Mikor már jó előre haladt, mikor gondolod, hogy a baglyok már kiröpültek sziklavárukából, menj öreg szolgáloddal együtt innét a harmadik völgybe: a vadrózsák völgyébe. Csak egyenesen arra tarts, ahol legsűrűbb a bozót és közülük

messzire kilátszik hét magas jegenyefa. A jegenyefák tetején fészkelnek a hollók, kik a varázsbarang bejáratát őrzik. Azért jó előre eresszéték le sisakrostélyotokat, mert különben a hollók kivájják szemeteket. Én adok neked három arany hajszálat. Ez a három arany hajszal megvilágítja utadat, megvilágítja a barlangot, amelyben a nyírfavesszők vannak. Készítsetek nagy máglyatüzet, dobjátok rá a nyírfavesszőket. Hanem ha eljönnek a baglyok, akárhogy kérnek is, semmit ne teljesítsetek, mert akkor végetek lenne.

– Most már mennem kell – szolt a Hajnal, összébb fogta fényes palástját s egy édes mosollyal búcsút mondott Leventének.

A vitéz ámult-bámult. Csodálkozásában még csak köszönetet se tudott mondani. Ha a három arany hajszal nem maradt volna a kezében, egy szép álomnak hitte volna az egészset.

De azért egy szavát sem felejtette el a Hajnalnak.

Mikor sötét este lett, hű öreg szolgájával elment a vadrózsák völgyébe. Már messziről szemébe tűnt a hét óriás jegenyefa. Alig tudtak áthatolni a sűrű bozótokon.

Mikor odaértek, a hollók rájuk törtek, és ha a sisakrostélyt le nem eresztik, bizony kivájták volna a szemüket.

Kardjaikkal folyton védve magukat a hollók ellen, megtalálták a barlang száját. Itt aztán elővette a három arany hajszálat Levente, mire rögtön világos lett a barlang belseje.

Ó, hogy megfájdult a szíve a vitéznek! Halomszámra feküdtek ott a nyírfarózsék, mellettük a gonosz tündér sok varázsvesszeje. Némelyik ezüstből, némelyik virágszálból, némelyik fekete ébenfából. Azt csak ő tudhatta, melyik mire való.

A barlang szájánál raktak aztán nagy máglyatüzet. A hű öreg szolga kihordta a rózskéket, Levente pedig egyenkint a tűzbe dobta. De milyen nagy volt öröme, mikor látta, hogy ha a vesszőt bedobta a tűzbe, a másik pillanatban egy eleven vitéz ugrott ki belőle.

Jó sok vitéz állt már a tűz körül, mikor a baglyok előkerültek. Huhogtak, kuvikoltak, sivítottak, karmaikkal a vitézekre törtek, de ezek kardjaikkal védelmezték magukat. A gonosz tündér, a baglyok királynéja rászállott Levente vállára s könyörgött:

– Édes jó Levente! Csak a fekete vesszőmet add ide, aztán elröpülök úgy, hogy soha híremet sem hallod.

De Levente nem hallgatott rá, csak egyre hányta a tűzbe a vesszőket. Mikor már egy sem volt, csak a gonosz tündér varázsvesszője, újra esdekelní kezdett:

– Jó Levente! Könyörülj rajtam! Add ide fekete vesszőmet, neked adom érte váramat, kincseimet.

– Nem, nem! Én semmit sem adok neked, gonosz tündér! – szolt Levente, és bedobta a tűzbe.

Ekkor a gonosz tündér, a baglyok királynéja maga is beugrott a lángok közé, ott adta ki fekete lelkét. Abban a pillanatban a vár is összeomlott, az égő lángsövény kialudt, a baglyok pedig szétröpültek a világ minden része felé.

Levente ekkor elvezette a megmentett vitézeket a királyhoz, aki nekik nagy adományokat osztogatott. Leventét megtette felszabadított tartomány fejedelmévé.

Levente magának egy szép nagy várat épített a legmagasabb szikla tetejére.

Hajnal pedig, a Nap leánya minden reggel felkeresi őt. Levente köszönetet rebeg felé, ő pedig édes mosolyával megaranyozza várának tornyait.

(Az Én Újságom, 1892/6., Kornélia néni néven)